

ZEMĚDĚLSTVÍ: JAK NAKRMIT CELOU POPULACI?

11.10.2023, Olomouc

Richard Šmilňák

Rozpis setkání

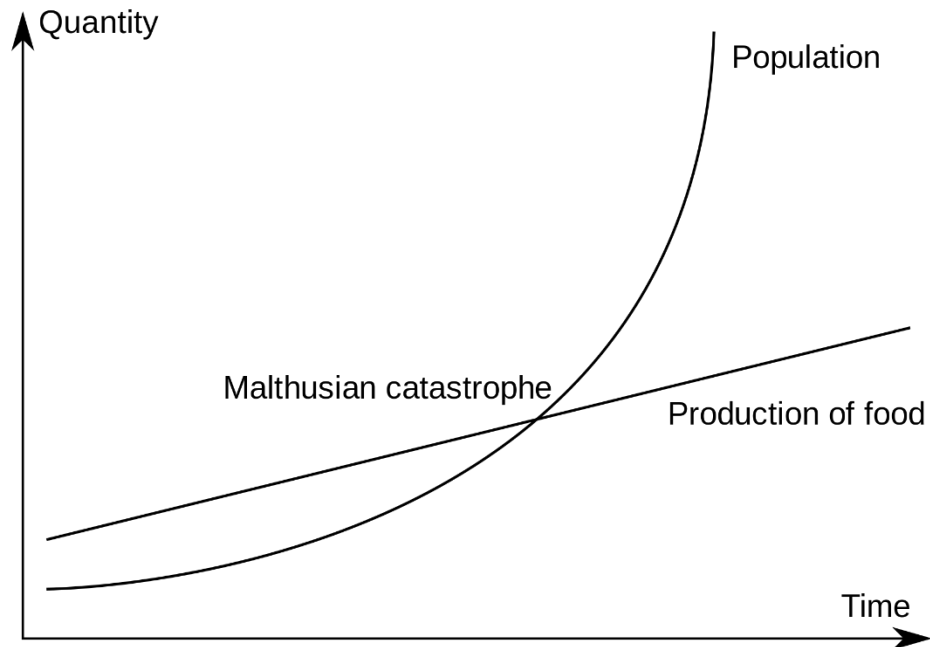
1.	Energie, úvod	27.9.
2.	X	~~4.10.~~
3.	Zemědělství, jídlo	11.10.
4.	X	~~18.10.~~
5.	Transport, materiály	25.10.
6.	X	~~1.11.~~
7.	Informace, toky a funkce	8.11.
8.	X	~~15.11.~~
9.	Imperialismus, globalizace a deglobalizace	22.11.
10.	X	~~29.11.~~
11.	Význam a úloha lidského kapitálu	6.12.
12.	X	~~13.12.~~

- 1798: Robert Malthus: kolize exponenciálního růstu populace a lineárního růstu produkce potravin povede k nedostatku jídla
- Podobné předpovědi nabídli
např.: Římský klub (1972);
Paul Ehrlich (1968)

Chmurné představy týkající se jídla se nepotvrdily.

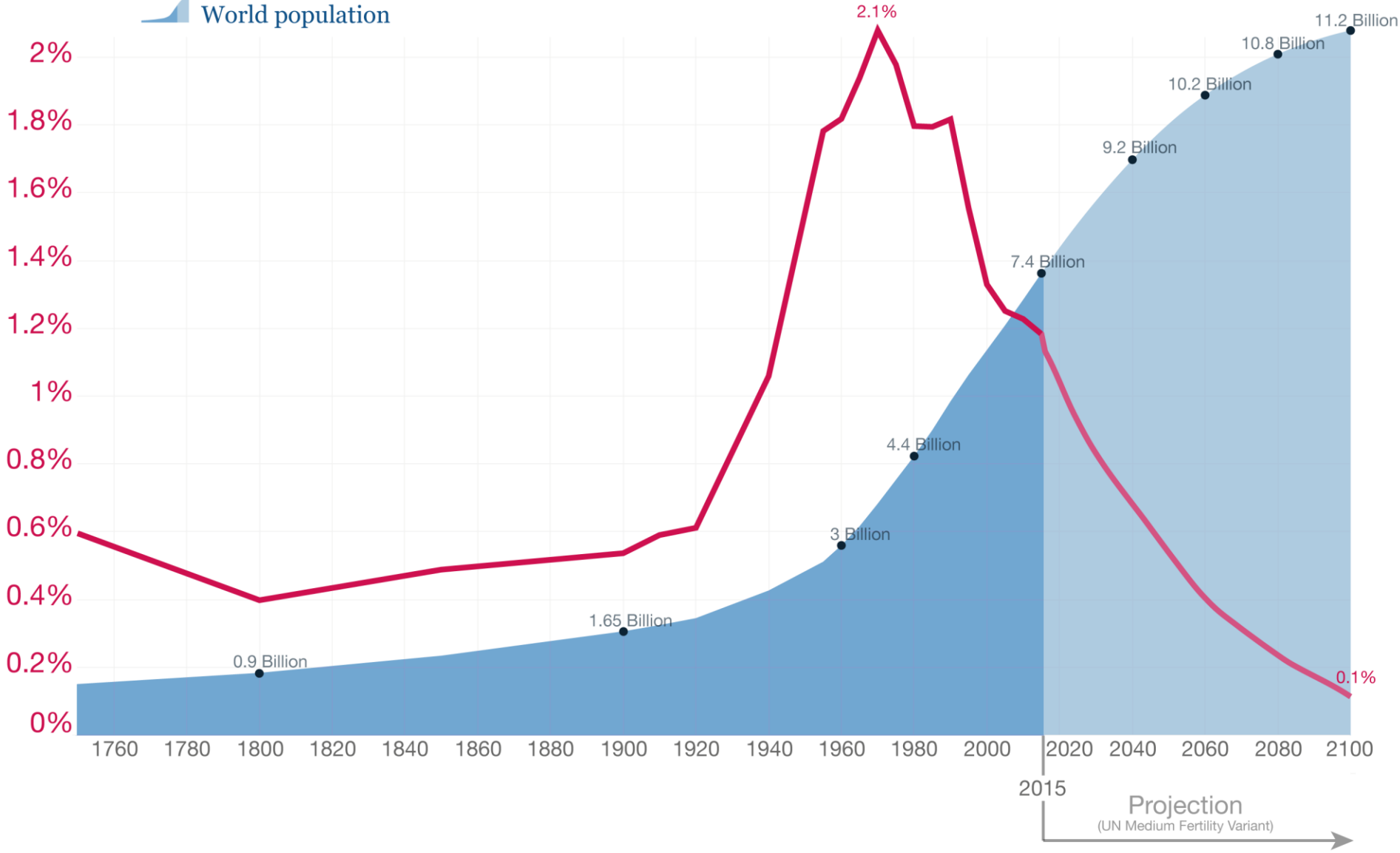
Podobné předpovědi snáší ropa.
(peak oil)

*Proč je většina dostupných zpráv negativních/senzacionálních/šokujících?

World population growth, 1750-2100

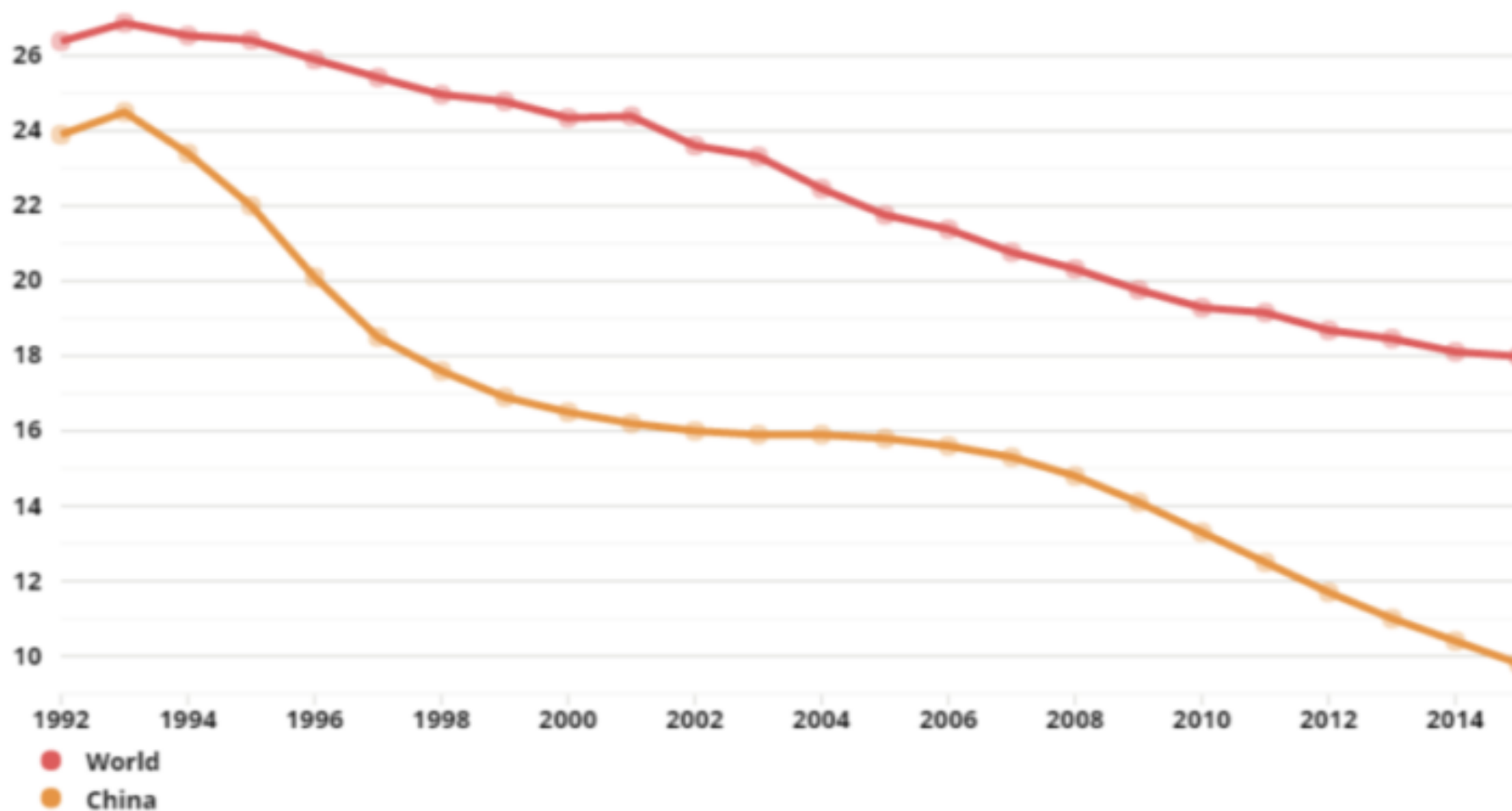
 Annual growth rate of the world population
 World population

2015
Projection
(UN Medium Fertility Variant)

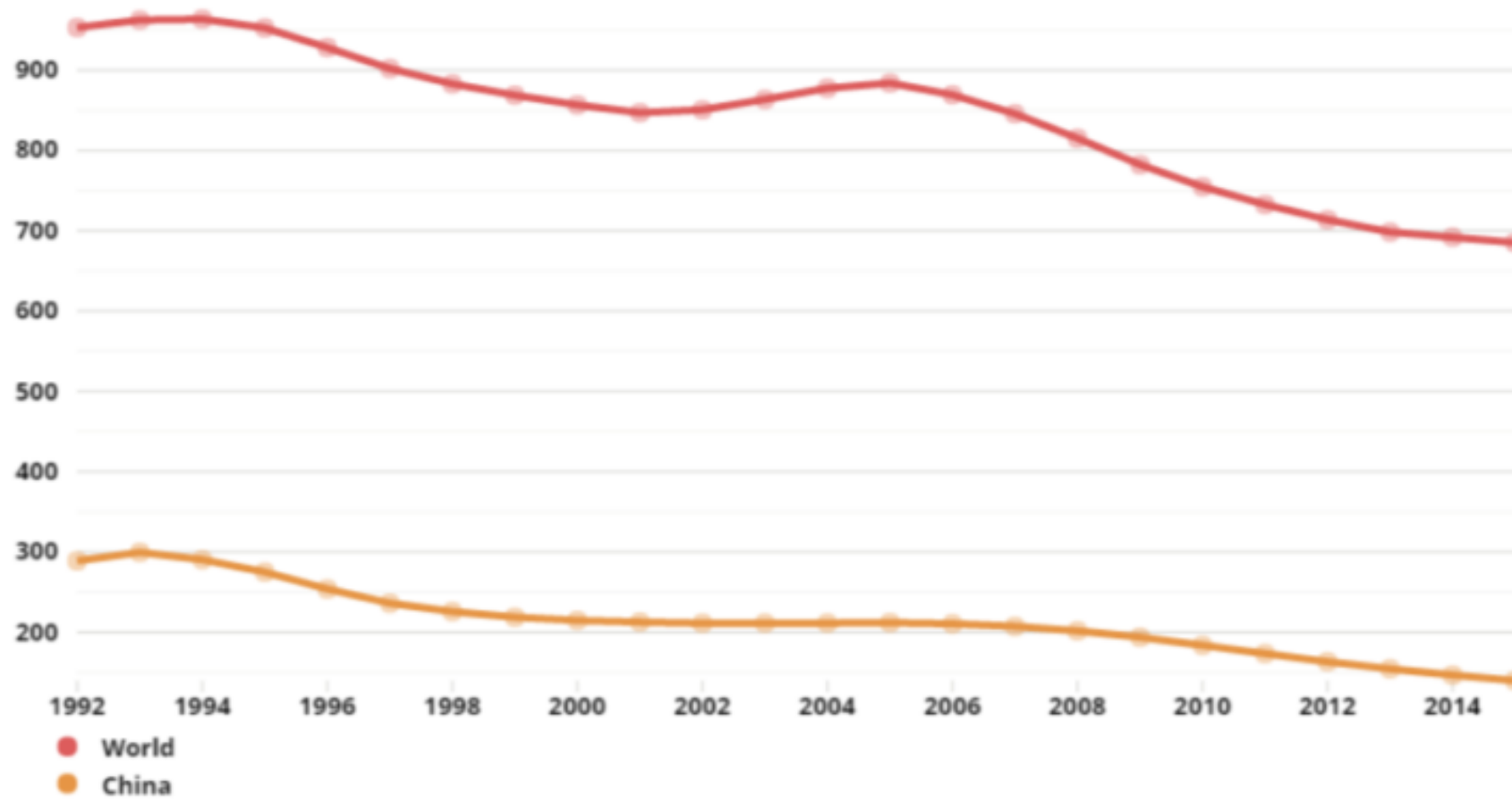
Data sources: Up to 2015 OurWorldInData series based on UN and HYDE. Projections for 2015 to 2100: UN Population Division (2015) – Medium Variant. The data visualization is taken from OurWorldinData.org. There you find the raw data and more visualizations on this topic.

Undernourishment, percent of population

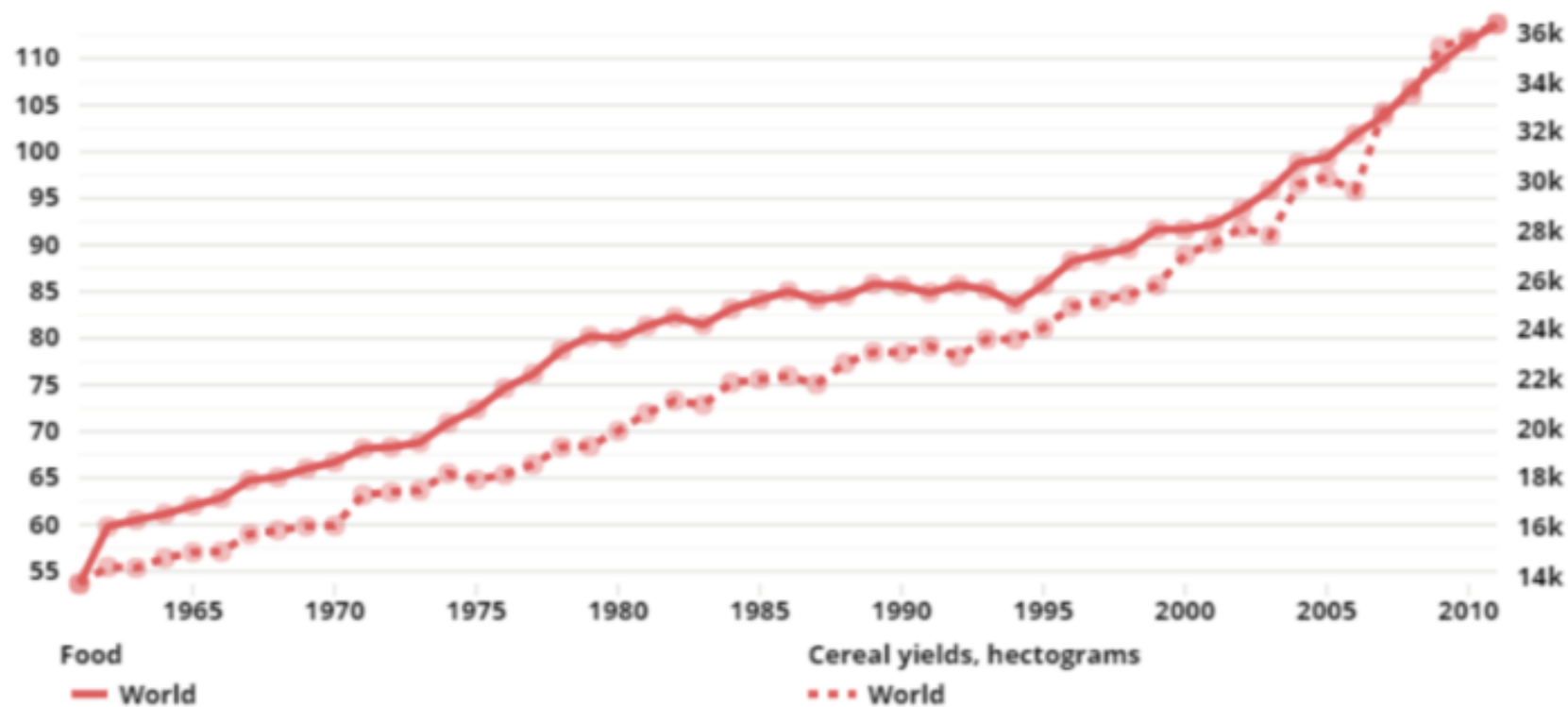
Source: MDG

Undernourished persons, millions

Source: FAO

Food, net production, relative to 2004-2006 and Cereal yields, hectograms, per hectare

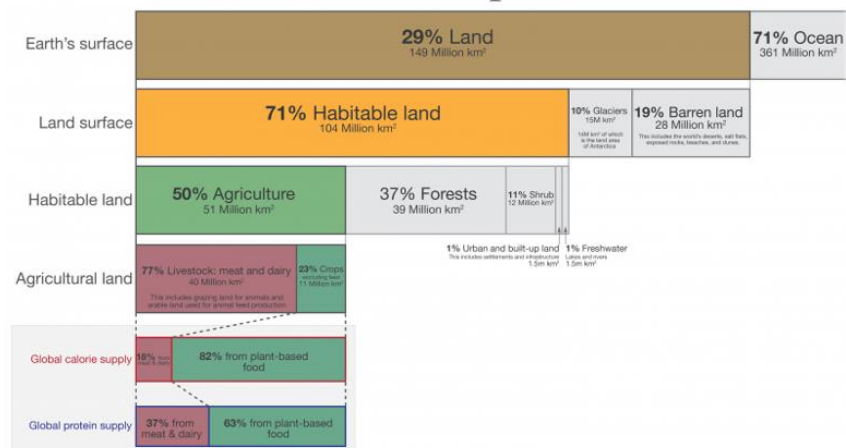
Source: World Bank

Obživa v datech

Populační pyramida

Global land use for food production

Data source: UN Food and Agriculture Organization (FAO)
OurWorldInData.org - Research and data to make progress against the world's largest problems.

Licensed under CC-BY by the authors Hannah Ritchie and Max Roser in 2019.

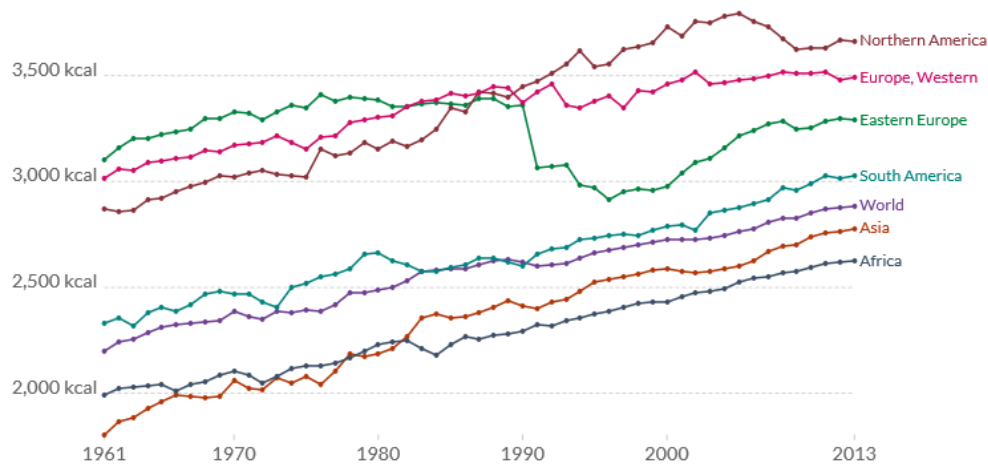
Zemědělská plocha roste

Zároveň se zvýšily i výnosy: *Zelená revoluce* →

Daily supply of calories, 1961 to 2013

Caloric supply is measured in kilocalories per person per day.

+ Add region

Source: UN Food and Agriculture Organization (FAO)

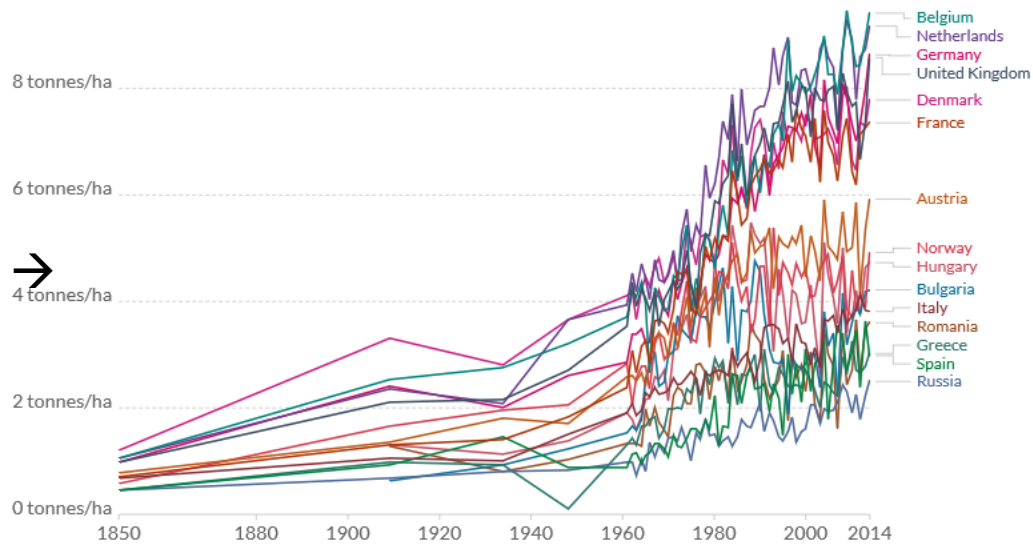
OurWorldInData.org/food-supply • CC BY

Note: Data measures the food available for consumption at the household level but does not account for any food wasted or not eaten at the consumption level.

Long-term wheat yields in Europe

Wheat yields across selected countries in Europe, measured in tonnes per hectare.

1800

Thomas Malthus

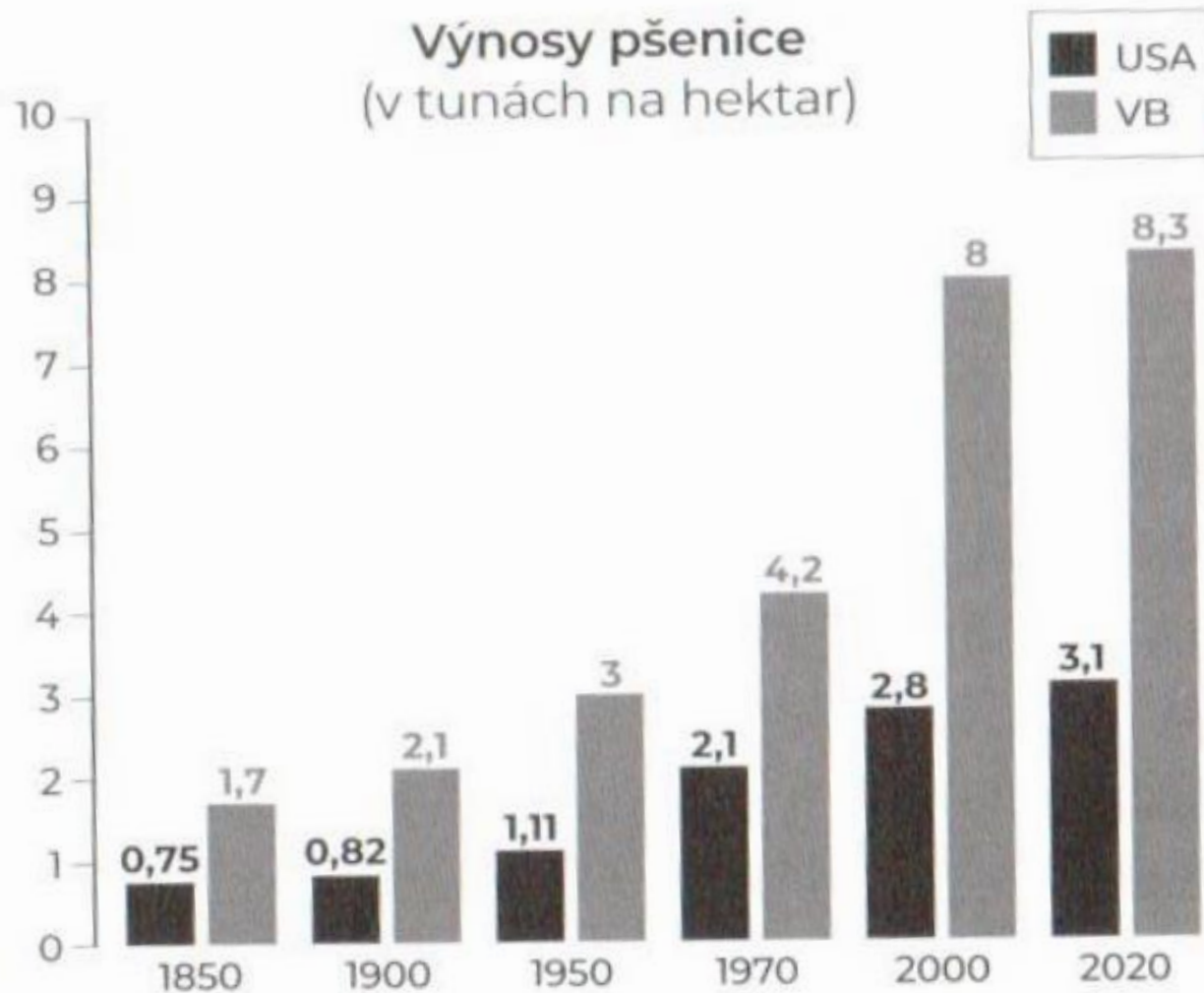
Source: Bayliss-Smith (1984) and Food and Agriculture Organization of the United Nations

OurWorldInData.org/crop-yields • CC BY

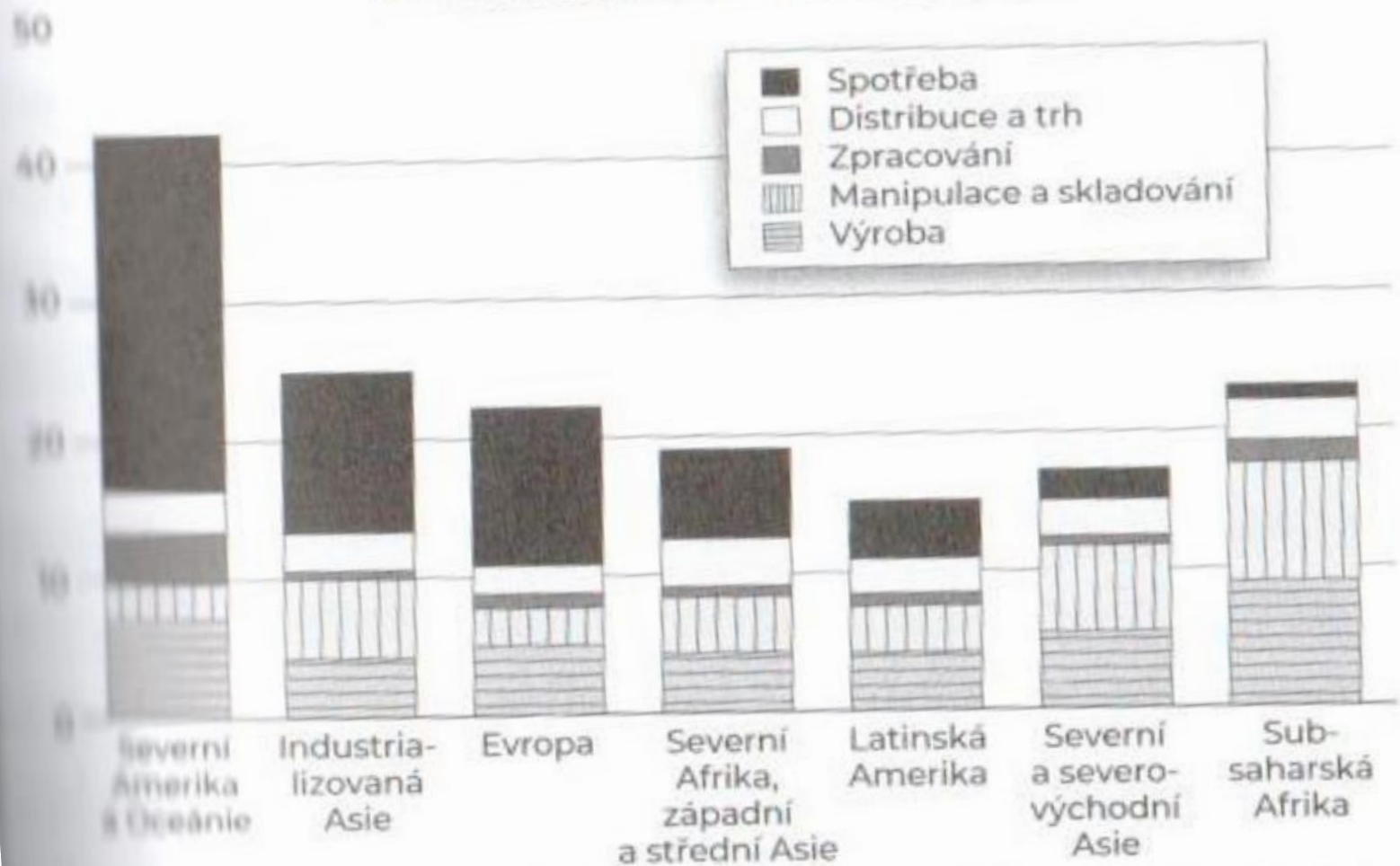

Výnosy pšenice (v tunách na hektar)

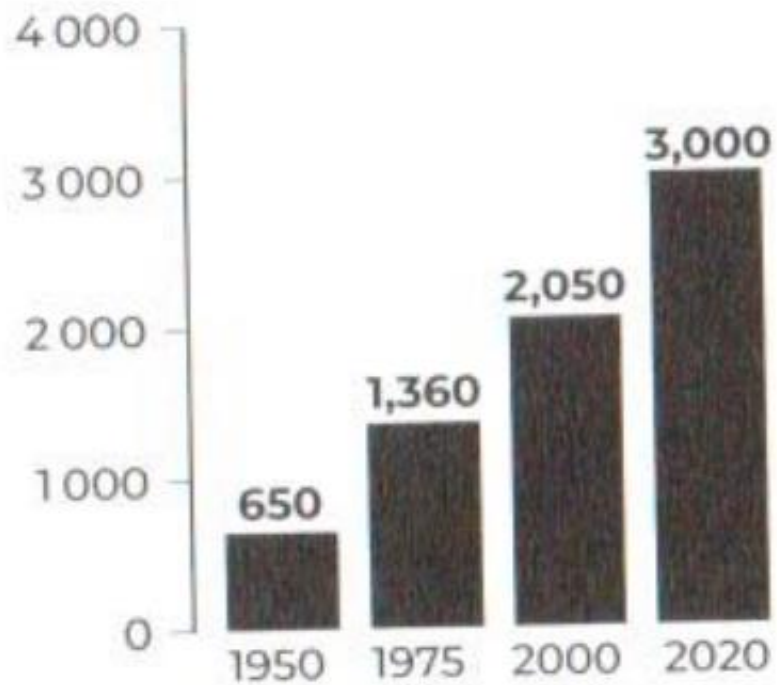

- Snižování počtu lidí pracujících v zemědělství (všichni jsme z tohoto sektoru živi, ale mnoho z nás zemědělství neživí) + struktura výdajů domácností.
- Naopak co ostatní sektory?
- Je přeprava jídla nákladnější, než jeho produkce?
- Nedostatek zájmu o produkci jídla ← mléko se objevuje v regálu v krabicích.
- 1800 → 7 min na kilo pšenice
- 2000 → 6 sekund
- Jak je to s časem na přípravu jídla? Jaké jsou dopady tohoto vývoje?
- <https://ourworldindata.org/diet-compositions>
- Potřebujeme 2200 kcal, osmdesátníci 1500 → kolik toho vyhodíme? (25-30%)
- Vyrobíme tolik jídla, že ho máme (v Evropě) moc i poté, co čtvrtinu vyhodíme → obezita (> 50 % dospělých v ČR má vyšší, než normální váhu podle BMI)

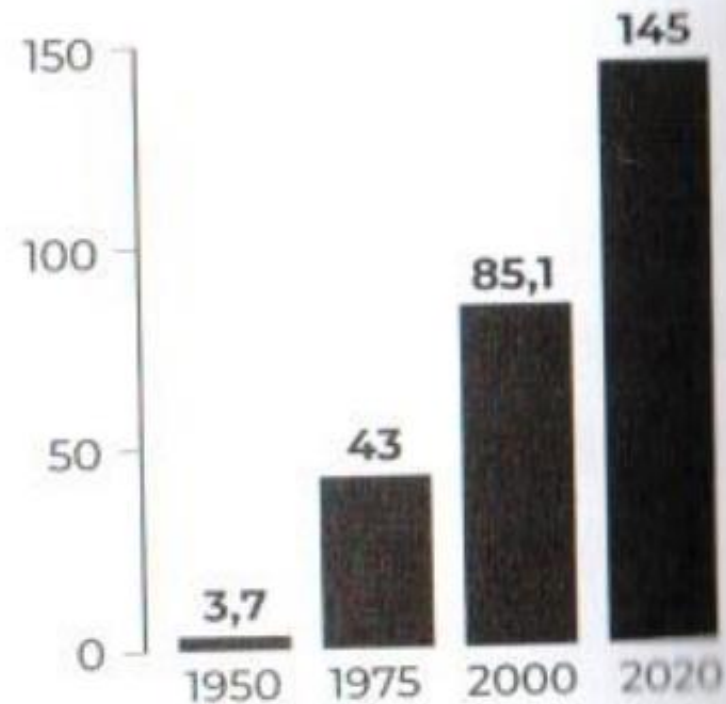
Procento potravinového odpadu v celém dodavatelském řetězci

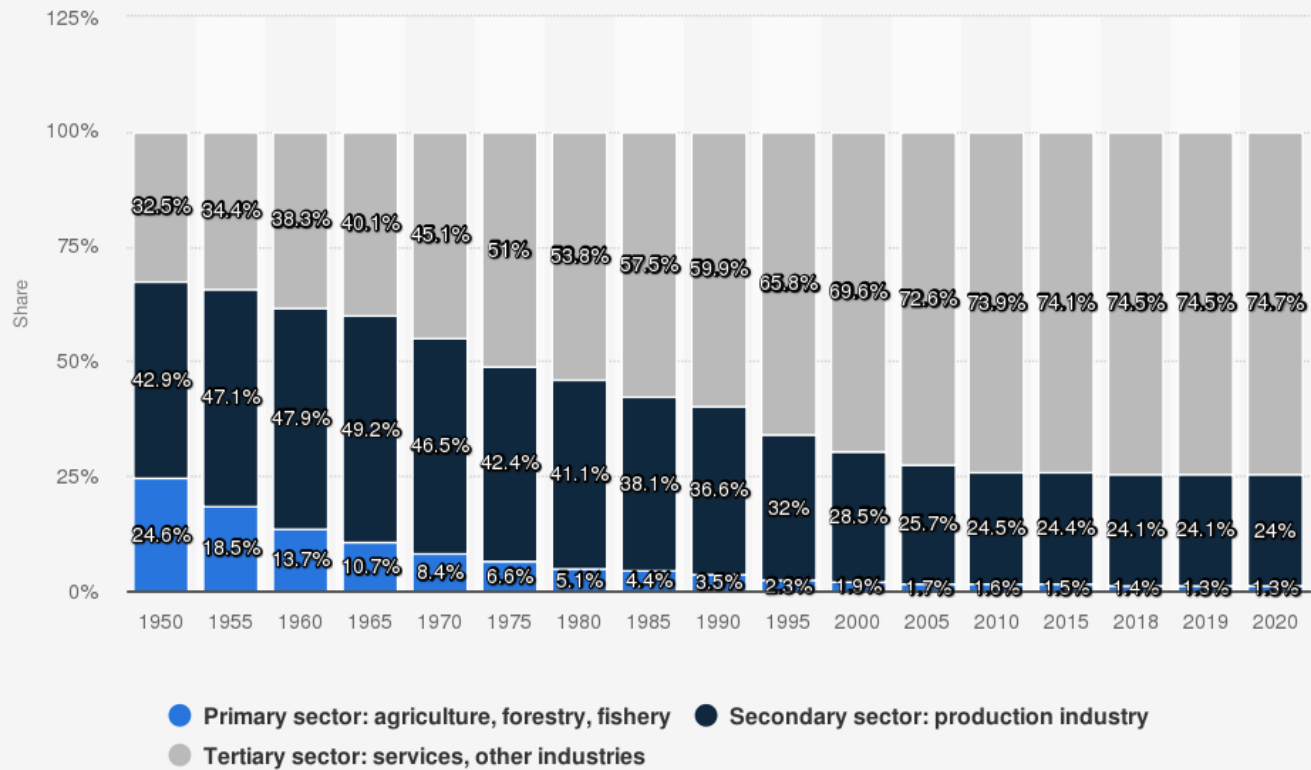
Celosvětová sklizeň obilovin
(v milionech tun za rok)

Syntetický amoniak
(v milionech tun za rok)

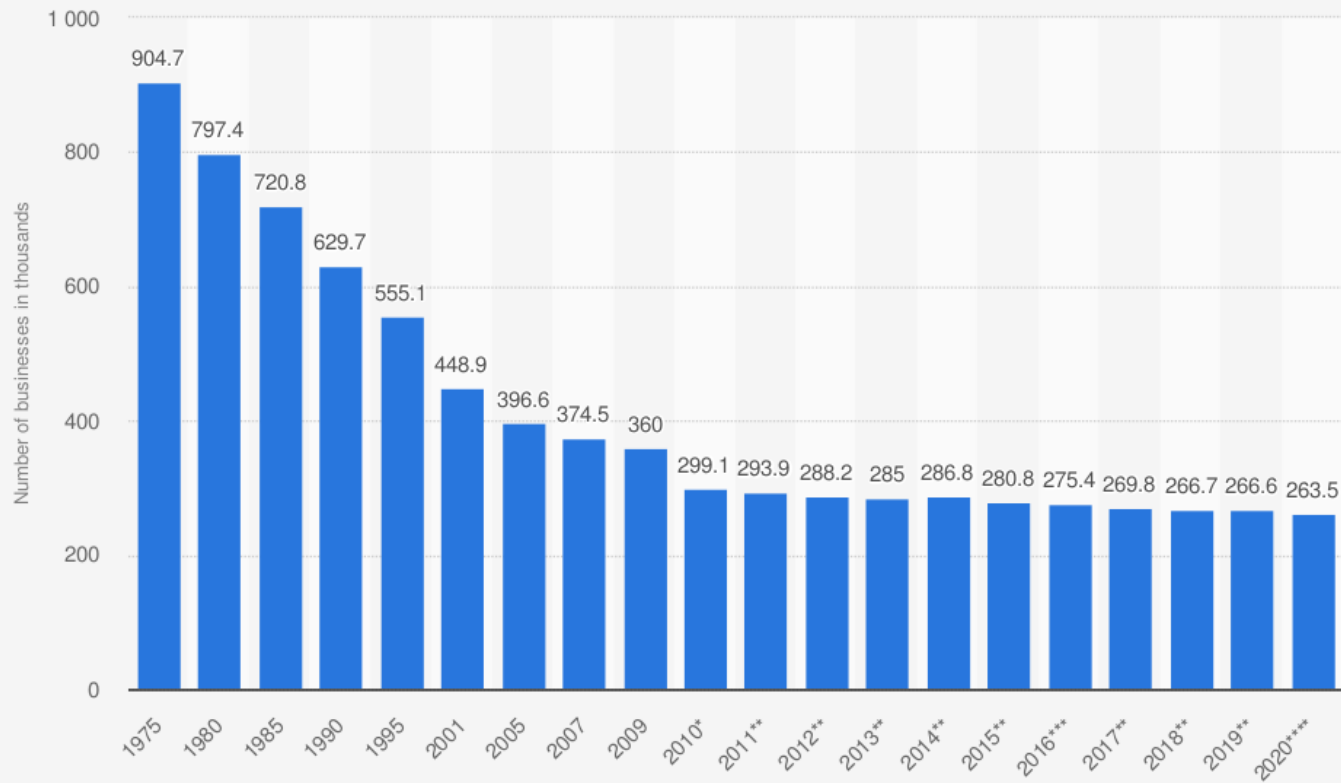
Share of economic sectors in aggregate employment in Germany from 1950 to 2020

Source
Statistisches Bundesamt
© Statista 2021

Additional Information:
Germany; 1950 to 2020; Domestic concept

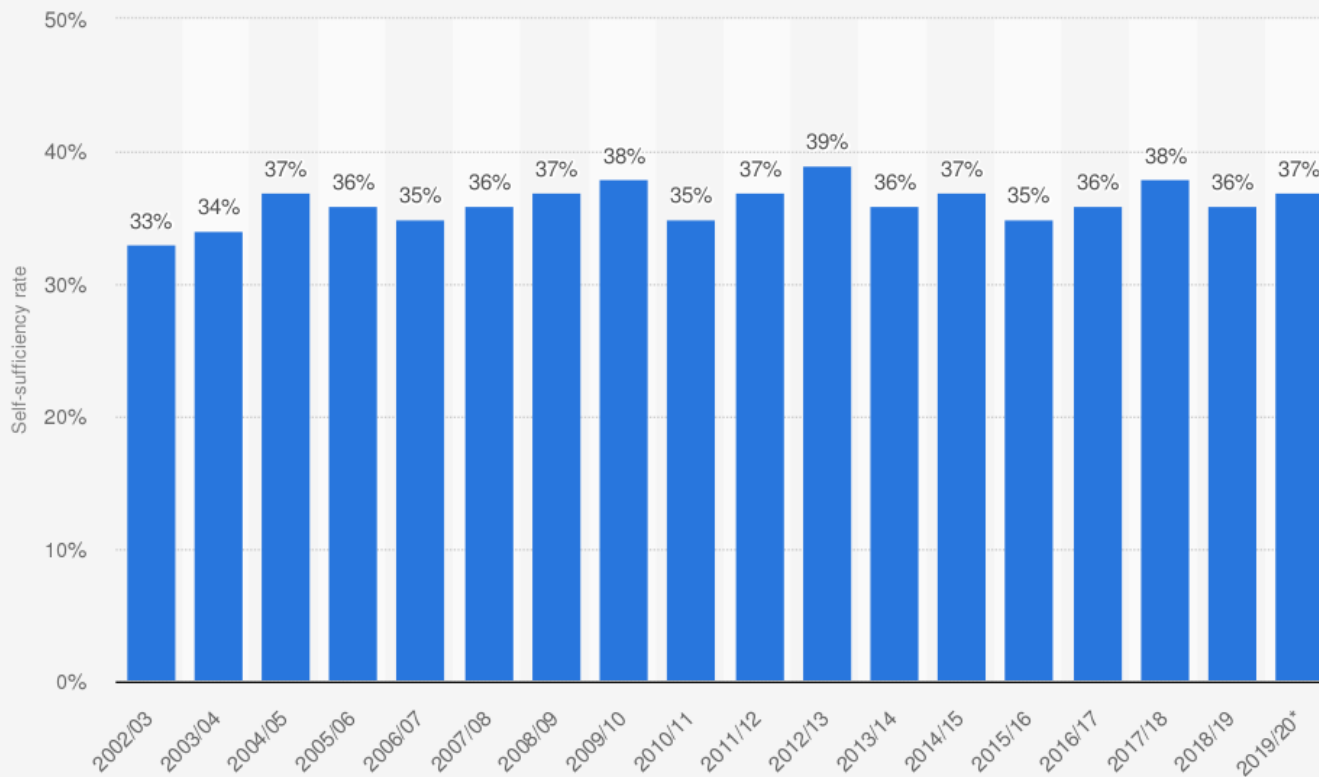
Number of businesses in German agriculture from 1975 to 2020 (in 1,000s)

Source
Statistisches Bundesamt
© Statista 2021

Additional Information:
Germany; 1975 to 2020

Self-sufficiency rate for vegetables in Germany from 2002/03 to 2019/20

Sources
BMEL; BLE
© Statista 2021

Additional Information:
Germany

*Pro ovoce okolo 20%

OSEVNÍ PLOCHY V ČR, 1947 A 2016 (%)

- „Za období od roku 1999 do 2017 ubylo celkem až 77 tis. ha zemědělské půdy, co v průměru představuje úbytek cca 4 tis. ha ročně a více než 11 ha za den. Na úkor zemědělské půdy došlo za stejné období především k nárůstu výměry lesních pozemků o víc jak 37 tis. ha, ostatních ploch o přibližně 31 tis. ha a vodních ploch o cca 7 tis. ha. Nárůst výměry zastavěných ploch a nádvoří představoval za uvedené období přibližně 2 tis. ha.“

*Celková výměra ČR: 7 887 000 ha

*Z toho zemědělská půda: 4 205 000 ha. (úbytek o 1,8 % od 1999)

- + Zvyšuje se kyselost půdy
- „V České republice je určitou formou vodní eroze potenciálně ohroženo 54 % zemědělské půdy, nejohroženější půdy erozí jsou na 18 % území ČR. V současné době je maximální ztráta půdy v ČR vyčíslena na přibližně 21 mil. tun ornice za rok, což lze vyjádřit jako ekonomickou ztrátu minimálně 4,2 mld. Kč. “

- „Jak klesla soběstačnost Česka po vstupu na společný trh Evropské unie? „Ve výrobě vepřového masa se snížila z 94,5 % v roce 2003 na 43,2 % v roce 2020, ve výrobě drůbežího masa z 92,0 % na 59,8 %, másla ze 126,6 % na 71,6 %, jablek ze 100,2 % na 79,9 % a zelí ze 77,5 % na 56,7 %,“ upřesňuje Renata Vodičková, vedoucí oddělení statistiky zemědělství a lesnictví ČSÚ.“

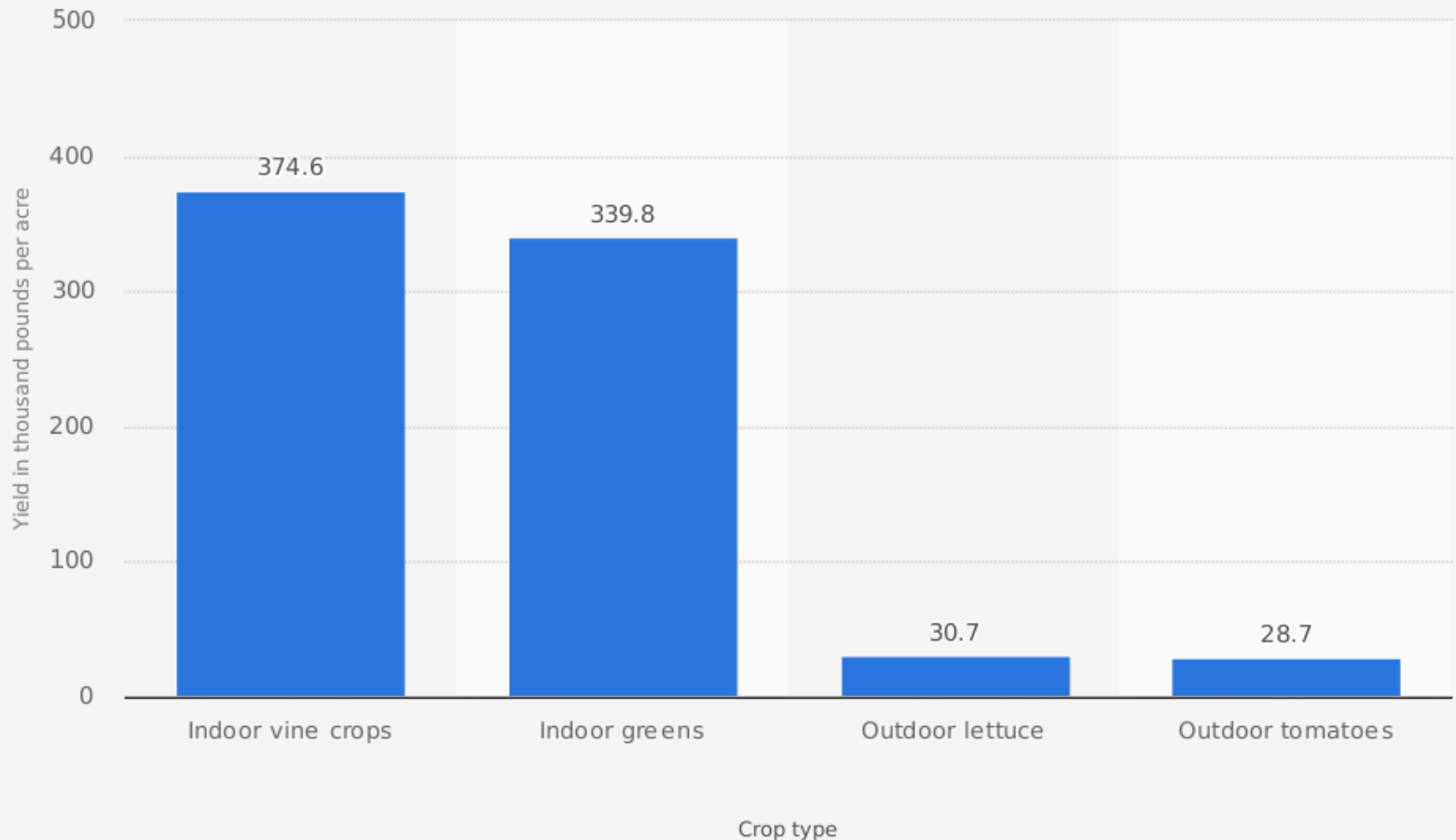
[zdroj](#)

Co očekáváte, že by se stalo, kdybychom se příští rok stali ve všem výše uvedeném 100 % soběstační?

Vnitřní a vnější metabolismus

- <https://ourworldindata.org/hunger-and-undernourishment>
- snížil se sice podíl hladujících, ALE
- Směr, kterým se civilizace vyvíjí je ten, že nikdy nejíme sami
- S každým soustem spotřebováváme i jinou formu energie/materiálů/strojů/myšlenek
- Výdaje na jídlo připravené doma v USA
- 1880 venkov: 60% Yd ([odkaz](#))
- 1900 město: 45% Yd; 1950: 20%; 2000: méně než 10%
- Zanedbáváme výživu na úkor chuti, barvy, luxusu?

Average yield for indoor and outdoor farming worldwide in 2015, by crop type (in 1,000 pounds per acre)

Sources

Agrilyst; Cornell University; Various sources (Urban Ag News, foodshed.io, the Association for Vertical Farming, and FarmersWe); US Department of Agriculture

Additional Information:

Worldwide; Agrilyst; US Department of Agriculture; 2015

- Co si myslíte o vertikálním farmaření?

- Jaký máte názor na produkcí a konzumaci rostlinného (ne)masa?

- V. Smil uvádí v knize *How the world really works*, že na kilo pečiva spotřebujeme ekvivalent 600ml nafty. Přestřelil?

- Převezete-li rajče z Almérie do Stockholmu, vyjde každé na 5 polévkových lžic nafty.

(hnojení, topení, svícení, přeprava)

- Má v roce 2023 více lidí na Zemi potíže s podvýživou, nebo nadvýživou?

- Kolik lidí by planeta užívala nebýt průmyslových hnojiv?

- Plýtváme jídlem?

- Plýtváme jídlem?
- Co s tím můžeme dělat? (makro vs. mikro)